

בְּחִיבוֹ, אֵת לַחֲלוּץ הנה מצוות לחלוץ ליבמתו, הוא כמו שלמדנו שהואיל שאין רצונו של היבם או היבמה להינשא זה לזה, מאחר שהם לא יתוקנו ביחד באהבה ובחביבות אז לכן הוא צריך לעשות את מצוות החליצה. וְאִי תִימָא בְּאַתָּר דְּשִׁרְיִין חַיִּים אֵת סַנְדַּל בְּשִׁפְרוֹ דְּתִקּוּנָא דְּרַגְלִין, דְּכַתִּיב (שיר השירים ז) מָה יָפוּ פְּעָמֶיךָ בְּנַעֲלִים בַּת נָדִיב וְגו', בְּגִין דָּדָא אִיהוּ אַתָּר דְּשִׁרְיִין בֵּיה חַיִּים ואם תאמר שהרי במקום ששורים בו החיים, יש שם בחינת סנדל ביופי של רגלים מתוקנים, וכמש"כ מה יפו וגו', דהיינו שסוד יופי הרגלים הוא בנעלים, והוא מאחר שזהו המקום ששורים בו החיים. וּבְאַתָּר דְּשִׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא לִית סַנְדַּל כָּלָל, בְּגִין דְּאִיהוּ סַטְרָא דְּלִית בֵּיה תִיקּוּנָא דְּרַגְלִין דְּבֵר נִשׁ והוא מאחר שבזה אנו אומרים שבמקום ששורה בו המוות אין בו בחינה יופי סנדלה כלל, מאחר שהוא צד שאין בו שום תיקון לרגלי האדם. וּבְגִין כֶּךָ לִית בֵּיה סַנְדַּל. וְכָל אֵינוֹן סַטְרִין דְּמַתְּפִשְׁטִין מִנִּיה, כּוּלְּהוּ מְשַׁנְיִין רַגְלִין עַד דְּאַשְׁתַּנִּי כְּרַגְלָא דְּתִרְנַגּוּלָא ומשום כך במת אין בו סנדל כלל, יחד בכל אותם הצדדים שמתפשטים ממנו, כי כולם משונים ברגליהם בלא מנעל וסנדל, עד שהם משתנים כרגל התרנגול, [שעה] ומשום כך במקום אשת אחיו שמת שהוא לא רוצה לייבם ולהקים לאחיו שם בישראל אז לכן אין מנעל וסנדל אלא עושים חליצה.

אור הרשב"י

[שעה] כדאיתא בברכות דף ו' עמוד א' האי ונהדר אפורייה, ובצפרא חזי כי כרעי מאן דבעי למידע להו - לייתי קיטמא נהילא דתרנגולא.

הלימוד היומני

שלמה המלך אמר למלכת שבא את הסוד שאין ראוי לעשות סנדל לס"א

מִלֶּכֶת שְׁבָא בְּתִיב (מלכים א י) וַתָּבֹא לְנַפְּתוֹ בְּחִירוֹת,
חָדָא דְעֶבִיד לְרַגְלֵי סַנְדְּלָא דְסִטְרָא אוּחְרָא

והנה מלכת שבא שבאה לשמוע את חכמת שלמה המלך נאמר בה, 'ותבוא לנסותו בחידות',

דהיינו ששאלה אחת מהחידות היא שאלה אותו האם יש לעשות סנדל לרגלי הסט"א.

מָה בְּתִיב (מלכים א י) וַיַּגֵּד לָהּ הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל דְּבָרֶיהָ, וְלֹא
בְּתִיב וַיַּעַשׂ לָהּ. גָּלִי לָהּ רֹזָא וְלֹא אַעֲטִירֶיהָ לְמַעַבְדָּ לָהּ
סַנְדְּלָא, דְּלֹא אוּרְחָא לְהֵאֵי סִטְרָא בְּהֵאֵי ובזה נאמר בפסוק

'ויגד לה המלך את כל דבריה', דהיינו שלא נאמר ויעש לה המלך שהיה משמע ששלמה

עשה סנדל לסט"א, אלא נאמר 'ויגד לה' והוא מאחר ששלמה הגיד לה את הסוד שאין ראוי

וצריך לעשות סנדל לסט"א, מאחר שאין דרכו של הסט"א במנעלים.

סוד חליצת הסנדל מהיבם

וּבְגִין כֶּךָ מֵאֵן דְּחָמִי בְּחֻלְמִיהָ דִּיהֲבִין לִיהָ סַנְדְּלִין
לְרַגְלֵי, וְדָאֵי חֵיִין אֶתְמַסְרִין לִיהָ ומשום כך מי שרואה

בחלומו שנותנים לו סנדלים לרגליו, ודאי הדבר מורה שמוסרים לו שפע חיים מאחר

שהסנדל הוא בקדושה. **וּמֵאֵן דְּחָמִי דְּאֶעֱדֵן מִנִּיהָ סַנְדְּלָא, בְּדִינָא**
סִטְרָא אוּחְרָא יִתְמַסֵּר, אִי לָא יִתּוּב אמנם מי שרואה בחלומו

שמשירים ממנו את סנדלו, ודאי בדין אחר של הסט"א הוא נמסר, אם הוא לא יעשה

תשובה. **וְעַל דָּא אֵית לֹאֲשַׁלְפָא לְהֵאֵי וּלְמִיָּהּ לִיהָ גּוֹ**

עֲפָרָא ועל כן ודאי במצוות חליצה יש ליבמה לשלוף את הסנדל מהיבם ולהשליכו
לארץ בתוך העפר, **וְזֹא דָא סַנְדָּלָא דְאִיהוּ רְגִיל בִּיהּ לָא**
תְּשַׁלּוּף, בְּגִין דְּלָא לְאֶעְדָּא מִנִּיהּ. אֲבָל אִיצְטְרִיךְ
סַנְדָּלָא אַחֲרָא לְמִשְׁלָף מִנִּיהּ אמנם סוד זה הוא שזה הסנדל שרגיל היבם
ללבוש, אסור שתשלפנו היבמה, והוא בכדי שלא להסיר מהיבם את החיים, אמנם צריך
שינעל סנדל אחר שאותו תשלוף היבמה ממנו בכדי להראות על הסוד הנ"ל.

וְכִמָּה אֵינוֹן אֵלִין מְאִרִי תְרִיסִין בְּהָהוּא סְטָרָא,
דְּמִתְכַּנְפִּי תַּמָּן לְאֶנְעֵלָא הָהוּא סַנְדָּלָא לְהָהוּא
סְטָרָא, וְלָא יְכַלִּין והנה כמה הם אותם בעלי המגינים הנמצאים בסט"א, שהם
נאספים בכדי לנעול את הסנדל לסט"א, והם אינם יכולים.

הקב"ה חס ומרחם על אחיו המת

אַהֲדָר לְגִבִּיהּ הָהוּא מִיתָא וְקָא טָעִין עֲלֶיהּ קָמִיהּ
דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִיחָם עֲלֶיהּ. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חָס עֲלֶיהּ והנה לאחר החליצה חוזר ועולה לפני הקב"ה אותו חד

רוחא דשבק באנתתיה, והוא טוען לפני הקב"ה שייחוס עליו, ואז הקב"ה חס ומרחם על אחיו
המת. **וּבְגִין הָהוּא סַנְדָּלָא, אַהֲדָר לְהָהוּא אֲתָר אַרְבְּעִין**
יוֹמִין וְאַתְעָדִי מִהָהוּא מִיתָא וְכָל אֵינוֹן מְאִרִי תְרִיסִין
דִּילִיָּהּ ובשביל חליצת אותו הסנדל מהיבם, חוזר רוח המת לאותו מקום סלע המחלוקת
במשך ארבעים יום, ואז החיצונים סרים מאותו רוח המת, יחד עם כל אותם בעלי המגינים

שלו. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יְהִיב לִיה עֲזָנְשָׁא וּפְרִיק לִיה כִּי
 בִּזְהָה הִקְבִּי נֹתֵן לוֹ אֶת עֲזָנְשׁוֹ הִרְאוּ לוֹ, וְכַאֲשֶׁר הוּא מִרְצָה אֶת עֲזָנְשׁוֹ הוּא גּוֹאֵל אוֹתוֹ בְּסוּד
 אוֹ דוּדוֹ וְגו' דִּהִינּוּ שְׁאֵם תְּשִׁיג יְדוֹ הוּא יִתְגַּלְגַּל ע"י יְבוּם שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ, אֲמַנֵּם אִם לֹא תְשִׁיג
 יְדוֹ שִׁיגָאֲלֵנוּ שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ אִזְּ וְהִשְׁיגָה יְדוֹ וְנִגְאָל', דִּהִינּוּ שְׁאֵם תִּימְצָא לוֹ זְכוּת הוּא יִתְגַּלְגַּל
 בְּבֶן יְבוּם דֹּאשֶׁת חֵבֶר שְׁמַת בְּלֹא בָנִים, כִּי הִנֵּה אֵינָה צְרִיכָה לִיְבוּם מֵאַחֵר שְׁתּוּלְדוּתֵיהֶם שֶׁל
 צְדִיקִים הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים וְתוֹרָתוֹ וְתַלְמִידֵיו הֵמָּה לוֹ לְבָנִים, וְלִכֵּן כַּאֲשֶׁר מֵיִיבָמִים אֶת אִשְׁתּוֹ
 אֵין יְבוּם זֶה לְחִינָם מֵאַחֵר שְׁנֶפֶשׁ הַמֵּת מִתּוֹקֶנֶת אֲלֵא הִקְבִּי מִגְלָגֵל בְּבֶן הִיבְמָה הַזֹּאת כְּמָה
 נִשְׁמֹת שְׁאֵין לָהֶם גּוֹאֵל (זֶהֱר וְיֵשֶׁב דָּף קפ"ז ע"ב), אֲבָל לָא עֲאֵל גּוֹ מִקְדָּשָׁא
 אֲמַנֵּם עֲדִיין אֵין בְּכוּחוֹ לְהִיכְנֵס לְמִקְדָּשׁ דָּגֵן עֲדָן. וְאַתָּר מִתְתַּקְנָא לְהוּ לְבָר
 מִגְּנֵתָא דְעֲדָן, וְתִפְזֵן קִיִּימִין וְאוֹדָן וּמִשְׁבַּחָן לְקוֹדֶשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא אֲלֵא יֵשׁ מְקוֹם הַמִּתּוֹקֵן לָהֶם מִחוּץ לָגֵן עֲדָן, שְׁשֵׁם הֵם עוֹמְדִים וּמִשְׁבַּחִים
 וּמוֹדִים לְקַב"ה, וְחֲמָאן לִיה מִרְחִיק וְהָהוּא נִהִירוּ דְעֲדוֹנָא
 דְּצִדִּיקָיָא בְּגִנֵּתָא דְעֲדָן וְאַכְסָפּוֹ בְּעוֹבְדִין וּמִשְׁשֵׁם הֵם רֹאִים אֶת
 כְּבוֹדוֹ מִרְחוֹק, כִּי בִּזְהָה הֵם רֹאִים אֶת אוֹתוֹ אֹר הָעֵידוֹן שֶׁל הַצְדִּיקִים שְׁבָגֵן עֲדָן, וְעִי"כ הֵם
 מִתְבִּיִּישִׁים מִמַּעֲשֵׂיהֶם שְׁבַעֲוֵלָם הַזֶּה שְׁמַחְמַת כֶּךָ הֵם לֹא זָכוּ לְהַעֲמִיד בָּנִים שִׁזְכוּם לְאַחֵר
 מוֹתָם. וְכֵּאִין אֵינֶנּוּ צִדִּיקָיָא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי
 אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. (עַד כֹּאֵן מֵהַשְׁמָטוֹת).